

Dokumentumelemzés, vizsgakövetelmények és tesztelés (elnök: Csíkos Csaba)

T-11

AZ EMELT SZINTŰ IDEGEN NYELVI ÉRETTSÉGI VIZSGA ÉS A KÖZÉPISKOLAI NYELVTANULÁST SZABÁLYOZÓ DOKUMENTUMOK SZISZTEMATIKUS ÖSSZEVEETÉSE

Piniel Katalin, Andréka Zsuzsanna, Tankó Gyula

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Kulcsszavak: emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsga; középiskolai nyelvtanulás

A magyarországi érettségi vizsgák 2005-ös reformja óta az idegen nyelvi érettségi vizsga számos változáson ment keresztül. Míg magáról az érettségi vizsgáról meglehetősen kevés kutatás készült (néhány kivételt képez pl. Együd et al., 2012; Szerző3 & Szerző2, 2021, 2022), úgy tűnik, még kevesebb információ áll rendelkezésre az oktatási rendszer koherenciájáról, ami a középiskolai idegennyelv-tanulást szabályozó szakpolitikai dokumentumok és az érettségi vizsga közötti kapcsolatot illeti. Az emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsga B2 szinten (Európa Tanács, 2001, 2020) a tanulási eredmények felmérése mellett a felsőoktatási intézményekben kapuőr szerepet hivatott betölteni (Petneki & Vígh, 2015; Szerző3 & Szerző2, 2021, 2022). Kettős szerepe miatt, jelen tanulmányban – egy nagyobb projekt részeként – azt vizsgáltuk, hogy az emelt szintű érettségi vizsga mérési szempontból mennyire illeszkedik a szabályozó dokumentumok által megfogalmazott középiskolai idegennyelv-tanulási célokhoz. A tanulmányt vezérlő kutatási kérdés tehát a következő volt: Hogyan viszonyulnak a nemzeti alaptantervben és más releváns szabályozó dokumentumokban megfogalmazott nyelvtanulási célok a magyarországi emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsga vizsgakövetelményeiben megfogalmazott értékelési célokhoz? Ennek érdekében feltáró vizsgálatot végeztünk, és céljaink eléréséhez dokumentumelemzést (Bowen, 2009) alkalmaztunk hét kiválasztott, 2012 óta közzétett, nyilvánosan elérhető kulcsfontosságú szabályozási dokumentumon. Az adatelemzéshez az Atlas.ti 9 programot használtuk, melynek segítségével kutatásunk szempontjából releváns kategóriákat állítottunk fel. Az elemzés eredményeként összesen 178 szövegrészt 36 kód segítségével 7 nagyobb kategóriába tudtunk sorolni. A dokumentumok kódolásához kódolási útmutatót készítettünk, majd a szövegeket, folyamatos egyeztetés mellett hárman kódoltuk. Eredményeink azt mutatják, hogy a szabályozási dokumentumokban hangsúlyeltolódás történt: Úgy tűnik, hogy a 2012-es Nemzeti Alaptanterv inkább a vizsgához vezető oktatási háttérre összpontosított, míg az újabb, 2020-as Nemzeti Alaptanterv a jelek szerint részletesebben foglalkozik magának a vizsgának a céljaival. Ami a tervezett tanulási eredményeket illeti, a szabályozó dokumentumokban megfogalmazottak átfedésben vannak, de nem azonosak az értékelés céljaival. A tanulmánynak gyakorlati vonatkozásai is vannak, amelyeket előadásunk során részletezünk.

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal Országos Tudományos Kutatási Alapprogram (OTKA) NKFIH-K-142536